

С. П. Стоян, д-р філос. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, м. Київ, 01033, Україна
sstoyan1974@gmail.com
ORCID 0000-0003-3975-8524

СИМВОЛІЧНІ СЕНСИ ТВОРЧОСТІ ПЕТРА БЕВЗИ

У технократичних лабіринтах сучасного мегаполісу людські запити Іншого почасті розчиняються у хаотичному, бурхливому просторі повсякденної метушні. Розгублені очі вдивляються у безупинний потік відчужених тіл, відчуваючи потребу знайти омріяний притулок, де власна ПРИСУТНІСТЬ у часі і просторі набула б гармонійності й спорідненості із ритмами всесвіту. Ескапістська втеча від реальності або заганняє нас до однієї із "келій" багатоквартирного притулку, створюючи ілюзію порятунку, або відкриває нові горизонти бачення, завдяки яким світ набуває інших ознак і смислів, наповнюючись яскравими кольорами й життєдайною енергією.

Саме ці горизонти постають перед нами у живописних символізаціях Петра Бевзи, що підключає нас до зовсім іншого сприйняття реальності, з якої зникають зайвий шум і метушня, поступаючись місцем медитативним ритмам внутрішнього світу. З нас ніби спадає тягар надмірної раціоналізації, що спонукає щодня вивіряти кожен крок і логічно вибудовувати стрижневі сенси власного буття. Потреба в осягненні невиявленого, незвіданого максимально актуалізується у момент зіткнення нашого ока із світлоносними кодами Бевзи, що відкриває клапан нашої позасвідомості й підключає її до позачасового виміру. Наше справжнє ество, без химерного одягу, як оголене тіло, постає перед містичними обрисами давнього зикурату, що візуалізує художник у своїй роботі "Присутність. Картина перша", в очікуванні тривалого сходження до вершин мудрості Абсолюту. Людині, яка вийшла за межі лише профанного світу, ніби відкривається "П'ятий вимір", в якому світлоносні промені виринають із сакральних пірамідальних споруд, духовно з'єднуючи два світи – небесний та земний.

Невипадково геніальний український філософ сучасності Сергій Кримський, для якого "запити філософських смислів" поставали однією із базових людських потреб, тонко відчуваючи художні ритми митця, зазначає, що для нього "накладання різних шарів буття виступає принципом творчості, особливістю художнього бачення світу. Більше того, творчість Петра Бевзи буде незрозумілою, якщо не помандрувати разом з ним за обрії прозрівання різних світів". І саме у таку подорож вирушимо ми з вами, для того щоб побачити, як дух закодованих знань вибудовує живописний місток між минулим та сучасністю, нагадуючи про необхідність вічного повернення до власних витоків.

Кримський окреслює стрижневі символічні мотиви творчості Петра Бевзи – жіночість, дитинство, тема во-

ди, шляху та пустелі, завдяки яким створюється унікальна атмосфера містики й утаємниченості образів.

Першостихія води, без якої неможливе людське існування, у поєднанні із жіночим образом, що є уособленням народження усього живого, втілюють у роботі "Створення вод" стрижневий момент акту творення. Автор ніби проводить нас "Секретним фарватером", рух яким дозволений тільки посвяченим. Його "Джерельна вода" й "Купання" постають містерією долучення до могутньої першостихії, одночасно відсилаючи до сенсів очищення від гріхів шляхом символічного занурення у водний потік. Світлоносна нечіткість образів підкреслює хиткість і невловимість для буденного ока космічної "тканини" божественної енергії, вхопити яку здатен далеко не кожен. Художник намагається протягнути "Мости" до нашої свідомості, що постають у його роботах не просто міметичними образами технократичних споруд, а набувають зовсім інших, більш глибинних, сенсів, в яких міст перетворюється на потужний символ, що вказує на з'єднання двох вимірів реальності, двох світів – небесного і земного, свідомого й позасвідомого.

Мости, сходи та шляхи Петра Бевзи завжди ведуть до СВІТЛА, що наповнює кожен крок нашого повсякденного життя відчуттям божественної присутності, осмисленості власного шляху, яким ми рухаємось, немов пілігрими, відповідно до чітких внутрішньо означених орієнтирів. Ця світлоносна естетика здавна була притаманна сакральній давньоєгипетській традиції, де Сонце та Світло, яке воно випромінює, виступали уособленням Божества. Ця світлоносна естетика в пізньоантичній містичній традиції почала означати божественно прекрасне, а так званий "батько християнства", іудейсько-елліністичний філософ Філон Александрійський, наголошував, що Бог виступає "духовним Сонцем", промені якого символізують триєдине поєднання добра, знання і краси. Слідом за неоплатоніками, які красу розуміли як сонячне світло, Августин Блаженний також акцентує увагу на світлоносності краси та її спорідненості із душею віруючого, а Псевдо-Діонісій Ареопагіт вибудовує цілу світлову ієрархію, в якій люди, наближені до небесної сутності, постають передавачами божественних променів від одного до іншого.

Ретрансляторами цих світлоносних енергій стають і роботи Петра Бевзи, які вносять у нашу буремну, далеку від ідеалу сучасність нотки ПРИСУТНОСТІ чогось вічного і справжнього, того, що ми можемо унаочнити лише завдяки мові символів.

Надійшла до редколегії 10.11.20

S. P. Stoian, Doctor of Philosophical Science, Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
60, Volodymyrska Street, Kyiv, 01033, Ukraine

SYMBOLIC MEANINGS OF PETER BEVZA'S CREATIVITY

С. П. Стоян, д-р філос. наук, доц.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ул. Владимирская, 60, г. Киев, 01033, Украина

СИМВОЛИЧЕСКИЕ СМЫСЛЫ ТВОРЧЕСТВА ПЕТРА БЕВЗЫ